

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง ความต้องการการฝึกอบรมวิชาชีพด้านการเกษตรของเกษตรกรอำเภอเสริมงาม จังหวัดลำปาง ผู้วิจัยแบ่งผลการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 5 ตอนดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 ลักษณะพื้นฐานส่วนบุคคล ปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจและสังคมของเกษตรกร

ตอนที่ 2 ความต้องการในการฝึกอบรมวิชาชีพเกษตรกร

ตอนที่ 3 ช่วงเวลาและระยะเวลาในการฝึกอบรม คุณสมบัติของวิทยากร สื่อที่ต้องการใช้ในการฝึกอบรม เนื้อหาทางวิชาการในการฝึกอบรม

ตอนที่ 4 ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะพื้นฐานส่วนบุคคล ปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจและสังคมของเกษตรกร บางประการกับความต้องการฝึกอบรมวิชาชีพด้วยค่าทดสอบไคส-แควร์

ตอนที่ 5 ข้อเสนอแนะและอุปสรรคในการฝึกอบรม

ตอนที่ 1 ลักษณะพื้นฐานส่วนบุคคล ปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจและสังคมของเกษตรกร

ลักษณะพื้นฐานส่วนบุคคล ปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจ และสังคมของเกษตรกรกลุ่มตัวอย่างที่ทำการศึกษาประกอบไปด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพสมรส พื้นที่ทำกิน การติดต่อกับเจ้าหน้าที่ของรัฐ การรับฟังข่าวสารด้านการเกษตรจากทั้ง วิทยุและโทรทัศน์ ประสบการณ์ในการทำการเกษตร รายได้

1.1 เพศ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า จำนวนเกษตรกรกลุ่มตัวอย่างที่เป็นเพศชาย คือ 157 คน คิดเป็นร้อยละ 48.2 และเป็นเพศหญิง 169 คน คิดเป็นร้อยละ 51.8 ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 จำนวนและร้อยละของเกษตรกรที่ศึกษาแยกตามเพศ

n=326

เพศ	จำนวนเกษตรกร (คน)	ร้อยละ
ชาย	157	48.2
หญิง	169	51.8
รวม	326	100

1.2 อายุ

เกษตรกรส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 41-50 ปี จำนวน 163 คน คิดเป็นร้อยละ 50 รองลงมาได้แก่อายุระหว่าง 51-60 ปี จำนวน 71 คน คิดเป็นร้อยละ 21.8 นอกจากนั้นเป็นเกษตรกรที่มีอายุระหว่าง 30-40 ปี และ 61 ปีขึ้นไปคิดเป็นร้อยละ 8.3 และ 19.9 ตามลำดับ ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 จำนวนและร้อยละของเกษตรกรที่ศึกษาแยกตามอายุ

n=326		
อายุ	จำนวนเกษตรกร (คน)	ร้อยละ
30-40	27	8.3
41-50	163	50.0
51-60	71	21.8
61 ปีขึ้นไป	65	19.9
รวม	326	100.0

อายุเฉลี่ย 50.2 ปี

ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 10.68

อายุสูงสุด 78 ปี

อายุต่ำสุด 30 ปี

1.3 การศึกษา

จากการวิเคราะห์ระดับการศึกษาของเกษตรกรที่เป็นตัวอย่างของการศึกษา พบว่าเกษตรกรส่วนใหญ่สำเร็จการศึกษาระดับประถมศึกษาหรือต่ำกว่า จำนวน 233 คน คิดเป็นร้อยละ 71.5 รองลงมาคือ สำเร็จการศึกษาระดับมัธยม ร้อยละ 20.1 ตาม และจบการศึกษาในระดับปริญญาตรีหรือสูงกว่า ร้อยละ 6.4 ดังแสดงใน ตารางที่ 4

ตารางที่ 4 จำนวนและร้อยละของเกษตรกรที่ศึกษาแยกตามระดับการศึกษา

n=326		
ระดับการศึกษา	จำนวนเกษตรกร (คน)	ร้อยละ
ประถมศึกษา หรือ ต่ำกว่า	233	71.5
มัธยมศึกษา	66	20.1
ปริญญาตรีหรือสูงกว่า	21	6.4
รวม	326	100.0

1.4 สถานภาพสมรส

สถานภาพของเกษตรกรส่วนใหญ่แต่งงานแล้วและอยู่ด้วยกัน จำนวน 260 คน คิดเป็นร้อยละ 79.8 รองลงมาคือ เป็นม่ายจำนวน 45 คน คิดเป็นร้อยละ 13.8 ตามด้วยเป็นโสด จำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 6.4 ดังแสดงในตารางที่ 5

ตารางที่ 5 จำนวนและร้อยละของเกษตรกรที่ศึกษาแยกตามสถานภาพ

n=326		
สถานภาพ	จำนวนเกษตรกร (คน)	ร้อยละ
โสด	21	6.4
แต่งงานแล้ว	260	79.8
ม่าย	45	13.8
รวม	326	100.0

1.5 พื้นที่ทำการเกษตร

เกษตรกรส่วนใหญ่มีพื้นที่ทำการเกษตร 6-10 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 46.0 รองลงมาได้แก่ 1-5 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 43.6 ตามด้วย 11-15 ไร่ และ 16-20 ไร่ จำนวน 14 และ 13 คน คิดเป็นร้อยละ 4.3 และ 4.0 นอกจากนี้พบว่าพื้นที่ทำการเกษตร 20-25 ไร่ น้อยที่สุด จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 2.1 ดังแสดงในตารางที่ 6

ตารางที่ 6 จำนวนและร้อยละของเกษตรกรที่ศึกษาแยกตามพื้นที่ทำการเกษตร

n=326		
พื้นที่ทำการเกษตร (ไร่)	จำนวนเกษตรกร (คน)	ร้อยละ
1-5	142	43.6
6-10	150	46.0
11-15	14	4.3
16-20	13	4.0
20-25	7	2.1
รวม	326	100.0

จำนวนที่ดินของตนเองเฉลี่ย 6.84 ไร่

ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 5.64

จำนวนที่ดินของตนเองสูงสุด 25 ไร่

จำนวนที่ดินของตนเองต่ำสุด 1 ไร่

1.6 จำนวนครั้งของการติดต่อกับเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร ประมง ปศุสัตว์

ผลการวิเคราะห์พบว่าเกษตรกรส่วนใหญ่ไม่ติดต่อกับเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร ประมง ปศุสัตว์ 207 คน คิดเป็นร้อยละ 63.5 ตามด้วยติดต่อ 1 - 2 ครั้ง จำนวน 106 คน คิดเป็นร้อยละ 32.5 และติดต่อเท่ากับหรือมากกว่า 3 ครั้ง ร้อยละ 4.0 ดังแสดงในตารางที่ 7

ตารางที่ 7 จำนวนและร้อยละของเกษตรกรที่ศึกษาแยกตามจำนวนครั้งในการติดต่อกับเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร ประมง ปศุสัตว์

n=326		
จำนวนครั้งในการติดต่อ	จำนวนเกษตรกร (คน)	ร้อยละ
ไม่ติดต่อ	207	63.5
ติดต่อ 1-2 ครั้ง	106	32.5
ติดต่อเท่ากับหรือมากกว่า 3 ครั้ง	13	4.0
รวม	326	100.0
จำนวนครั้งในการติดต่อเฉลี่ย 0.36 ครั้ง	จำนวนครั้งในการติดต่อสูงสุด 5 ครั้ง	
ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.35	จำนวนครั้งในการติดต่อต่ำสุด 0 ครั้ง	

1.7 การได้รับข่าวสารทางการเกษตรจากวิทยุ

เกษตรกรส่วนใหญ่ไม่ได้รับฟังข่าวสารทางการเกษตรจากทางวิทยุ จำนวน 207 คน คิดเป็นร้อยละ 63.5 รองลงมาคือเกษตรกรที่ได้รับข่าวสารทางวิทยุอยู่ในช่วง 1-15 ครั้ง จำนวน 87 คน คิดเป็นร้อยละ 26.7 และได้รับข่าวสารทางวิทยุอยู่ในช่วง 16-30 ครั้ง จำนวน 32 คน คิดเป็นร้อยละ 9.8 ดังแสดงในตารางที่ 8

ตารางที่ 8 จำนวนและร้อยละของเกษตรกรที่ศึกษาแยกตามจำนวนครั้งต่อเดือนในการรับข่าวสาร
ทางการเกษตรจากวิทยุ

n=326

จำนวนครั้งในการรับ ฟังวิทยุต่อเดือน	จำนวนเกษตรกร (คน)	ร้อยละ
ไม่ฟัง	207	63.5
รับฟัง 1-15 ครั้ง	87	26.7
รับฟัง 16-30 ครั้ง	32	9.8
รวม	326	100.0
จำนวนการรับฟังวิทยุเฉลี่ย 0.36 ครั้ง		จำนวนการรับฟังวิทยุสูงสุด 28 ครั้ง
ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 14.23		จำนวนการรับฟังวิทยุต่ำสุด 0 ครั้ง

1.8 การได้รับข่าวสารทางการเกษตรจากโทรทัศน์

ผลการวิเคราะห์พบว่าเกษตรกรจำนวน 129 คน ไม่ดูโทรทัศน์เพื่อรับข่าวสารทางการเกษตร คิดเป็นร้อยละ 39.6 รองลงมาคือการได้รับข่าวสารทางการเกษตรจากโทรทัศน์ในช่วง 1-20 ครั้งต่อเดือน และ 21-30 ครั้งต่อเดือน จำนวน 119 และ 78 คน คิดเป็นร้อยละ 36.5 และ 23.9 ตามลำดับ ดังแสดงในตารางที่ 9

ตารางที่ 9 จำนวนและร้อยละของเกษตรกรที่ศึกษาแยกตามจำนวนครั้งต่อเดือนในการรับข่าวสาร
ทางการเกษตรจากโทรทัศน์

n=326

จำนวนครั้งในการดูโทรทัศน์ต่อเดือน	จำนวนเกษตรกร (คน)	ร้อยละ
ไม่ดู	129	39.6
ดู 1-20 ครั้ง	119	36.5
ดู 21-30 ครั้ง	78	23.9
รวม	326	100.0
จำนวนการดูโทรทัศน์เฉลี่ย 11 ครั้ง		จำนวนการดูโทรทัศน์สูงสุด 30 ครั้ง
ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน		จำนวนการดูโทรทัศน์ต่ำสุด 0 ครั้ง

1.9 ประสบการณ์ในการเลี้ยงสัตว์

เกษตรกรส่วนใหญ่มีประสบการณ์ในการเลี้ยงสัตว์ปีก จำนวน 176 คน คิดเป็นร้อยละ 56.2 รองลงมาคือ สัตว์เล็ก จำนวน 48 คน คิดเป็นร้อยละ 15.3 และการเลี้ยงสัตว์สองชนิด จำนวน 40 คน คิดเป็นร้อยละ 12.3 ตามลำดับ ดังแสดงในตารางที่ 10

ตารางที่ 10 ประสบการณ์การเลี้ยงสัตว์

ประเภทของสัตว์	จำนวนเกษตรกร (คน)	ร้อยละ
สัตว์ปีก	176	56.2
สัตว์เล็ก	48	15.3
สัตว์ใหญ่	7	2.2
สัตว์น้ำ	7	2.2
สัตว์ครึ่งบกครึ่งน้ำ	14	4.5
เลี้ยง 2 ชนิด	40	12.8
เลี้ยง 3 ชนิด	14	4.5
เลี้ยง 4 ชนิด	7	2.2
รวม	313	100.0

หมายเหตุ : เกษตรกรอาจจะมีการเลี้ยงสัตว์มากกว่า 1 ชนิด

1.10 ประสบการณ์ฝึกอบรมทางการเกษตรกับหน่วยงานของรัฐ

เกษตรกรส่วนใหญ่ไม่มีประสบการณ์ฝึกอบรมทางการเกษตรกับหน่วยงานของรัฐ มีจำนวน 216 คน คิดเป็นร้อยละ 66.3 รองลงมาได้แก่มีประสบการณ์ในการฝึกอบรมกับหน่วยงานของรัฐ 1-5 ครั้ง มีจำนวน 103 คน คิดเป็นร้อยละ 31.6 และมีประสบการณ์การฝึกอบรมในช่วง 11-20 ครั้ง จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 2.1 ดังแสดงในตารางที่ 11

ตารางที่ 11 จำนวนและร้อยละของเกษตรกรจำแนกตามประสบการณ์ฝึกอบรมทางการเกษตรกับ
หน่วยงานของรัฐ

n=326

ประสบการณ์ฝึกอบรม	จำนวนเกษตรกร (คน)	ร้อยละ
ไม่มี	216	66.3
1-10 ครั้ง	103	31.6
11-20 ครั้ง	7	2.1
รวม	326	100.0

จำนวนประสบการณ์ฝึกอบรมเฉลี่ย 0.96 ครั้ง จำนวนประสบการณ์ฝึกอบรมสูงสุด 19 ครั้ง
ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 9.23 จำนวนประสบการณ์ฝึกอบรมต่ำสุด 0 ครั้ง

1.11 จำนวนปีที่รับฝึกหัดชอบด้านเกษตร

เกษตรกรส่วนใหญ่มีความรับฝึกหัดชอบด้านการเกษตรอยู่ในช่วง 11-20 ปี มีจำนวน 118 คน คิดเป็นร้อยละ 36.2 รองลงมาได้แก่ 21-30 ปี 1-10 ปี มีจำนวน 82 และ 81 คน คิดเป็นร้อยละ 25.2 และ 24.8 ตามลำดับ และในช่วง 31-40 ปี น้อยที่สุด คือ 20 คน คิดเป็นร้อยละ 6.1 นอกจากนี้มีเกษตรกรบางส่วนไม่ระบุจำนวนปีที่รับฝึกหัดชอบ จำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 7.7 ดังแสดงในตารางที่ 12

ตารางที่ 12 จำนวนและร้อยละของเกษตรกรจำแนกตามจำนวนปีที่รับฝึกหัดชอบด้านเกษตร

n=326

จำนวนปีที่รับฝึกหัดชอบ	จำนวนเกษตรกร (คน)	ร้อยละ
1-10 ปี	81	24.8
11-20 ปี	118	36.2
21-30 ปี	82	25.2
31-40 ปี	20	6.1
ไม่ระบุ	25	7.7
รวม	326	100.0

จำนวนที่รับฝึกหัดชอบด้านเกษตรเฉลี่ย 15 ปี จำนวนที่รับฝึกหัดชอบด้านเกษตรสูงสุด 40 ปี
ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 17.25 จำนวนที่รับฝึกหัดชอบด้านเกษตรต่ำสุด 1 ปี

1.12 ระดับความรู้ในการทำการเกษตรตามความคิดของเกษตรกร

เกษตรกรส่วนใหญ่มีระดับความรู้ทางการเกษตรตามความคิดของตัวเองในระดับปานกลาง จำนวน 194 คน คิดเป็นร้อยละ 59.5 รองลงมา คือ มีความรู้มาก และน้อย จำนวน 86 และ 39 คน คิดเป็นร้อยละ 26.4 และ 12.0 ตามลำดับ นอกจากนี้พบว่าเกษตรกรที่ไม่มีความรู้ทางการเกษตรเลยมีจำนวนน้อยที่สุด คือ 7 คน คิดเป็นร้อยละ 2.1 ดังแสดงในตารางที่ 13

ตารางที่ 13 จำนวนและร้อยละของเกษตรกรจำแนกตามระดับความรู้ในการทำการเกษตรตามความคิดของเกษตรกร

n=326		
ระดับความรู้	จำนวนเกษตรกร (คน)	ร้อยละ
มาก	86	26.4
ปานกลาง	194	59.5
น้อย	39	12.0
ไม่มีความรู้เลย	7	2.1
รวม	326	100.0

1.13 ความคาดหวังในประโยชน์ของการฝึกอบรมของเกษตรกร

ผลการวิเคราะห์พบว่าความคาดหวังในประโยชน์ของการฝึกอบรมของเกษตรกรอยู่ในระดับปานกลาง มีจำนวน 199 คน คิดเป็นร้อยละ 61.0 รองลงมา คือ เกษตรกรมีความคาดหวังในระดับมาก จำนวน 94 คน คิดเป็นร้อยละ 28.8 นอกจากนี้เกษตรกรมีความคาดหวังในระดับน้อย และไม่มี ความคาดหวัง มีจำนวน 20 และ 13 คน คิดเป็นร้อยละ 6.1 และ 4.0 ตามลำดับดังแสดงในตารางที่ 14

ตารางที่ 14 จำนวนและร้อยละของเกษตรกรจำแนกตามความคาดหวังในประโยชน์ของการฝึกอบรมของเกษตรกร

n=326		
ระดับความคาดหวัง	จำนวนเกษตรกร (คน)	ร้อยละ
มาก	94	28.8
ปานกลาง	199	61.0
น้อย	20	6.1
ไม่มีความคาดหวัง	13	4.0
รวม	326	100.0

1.14 ประสพการณ์การฝึกอบรมจากราชการ

ผลการวิเคราะห์พบว่าเกษตรกรส่วนใหญ่ได้รับประโยชน์ในระดับปานกลางจากประสบการณ์การฝึกอบรมจากราชการ จำนวน 207 คน คิดเป็นร้อยละ 63.5 รองลงมาคือ ระดับมาก และน้อย มีจำนวน 53 และ 46 คิดเป็นร้อยละ 16.3 และ 14.1 ตามลำดับ และประเมินว่าไม่ได้รับประโยชน์จากประสบการณ์การฝึกอบรมจากราชการ จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 6.1 ดังแสดงในตารางที่ 15

ตารางที่ 15 จำนวนและร้อยละของเกษตรกรจำแนกตามประสบการณ์การฝึกอบรมจากราชการแล้วได้ประโยชน์จากการฝึกอบรม

n=326

ประสบการณ์	จำนวนเกษตรกร (คน)	ร้อยละ
มาก	53	16.3
ปานกลาง	207	63.5
น้อย	46	14.1
ไม่ได้รับประโยชน์	20	6.1
รวม	326	100.0

1.15 ความคาดหวังเมื่อเข้ารับการฝึกอบรมวิชาชีพเกษตรกรต่อการระดับรายได้ในครอบครัวของเกษตรกร

เกษตรกรส่วนใหญ่มีความเชื่อมั่นอย่างมากว่าจะมีรายได้ดีขึ้น หลังเข้ารับการฝึกอบรมวิชาชีพจากราชการ มีจำนวน 137 คน คิดเป็นร้อยละ 42.0 รองลงมา คือ เชื่อมั่นปานกลางว่าจะมีรายได้ดีขึ้น จำนวน 117 คิดเป็นร้อยละ 35.9 นอกจากนี้เกษตรกรที่เชื่อมั่นน้อยว่าจะมีรายได้ดีขึ้นมีจำนวน 53 คน คิดเป็นร้อยละ 16.3 และไม่เชื่อมั่นว่าจะมีรายได้ดีขึ้น มีจำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 3.7 ดังแสดงในตารางที่ 16

ตารางที่ 16 จำนวนและร้อยละของเกษตรกรมีความคาดหวังเมื่อเข้ารับการศึกษาอาชีพเกษตรกรต่อการระดับรายได้ในครอบครัวของเกษตรกร

n=319

ระดับความเชื่อมั่น	จำนวนเกษตรกร (คน)	ร้อยละ
เชื่อมั่นอย่างมากว่าจะมีรายได้ดีขึ้น	137	42.0
เชื่อมั่นปานกลางว่าจะมีรายได้ดีขึ้น	117	35.9
เชื่อมั่นน้อยว่าจะมีรายได้ดีขึ้น	53	16.3
ไม่เชื่อมั่นว่าจะมีรายได้ดีขึ้น	12	3.7
รวม	319	97.9

1.16 รายได้ของครอบครัว

เกษตรกรมีรายได้จากพืชส่วนใหญ่อยู่ในช่วง 20,001-30,000 บาท/ปี จำนวน 104 คน คิดเป็น 31.9 รองลงมา คือ 10001-20000 บาท/ปี และ 30001-40000 บาท/ปี ตามด้วย 1,000-10,000 บาท/ปี จำนวน 93 คน 58 คน และ 45 คน คิดเป็นร้อยละ 28.5, 17.8 และ 13.8 ตามลำดับ นอกจากนี้ เกษตรกรที่มีรายได้ในช่วง 40,001-50,000 และมากกว่า 50,000 มีจำนวนน้อยที่สุด คือช่วงละ 13 คน คิดเป็นร้อยละ 4.0 ดังแสดงในตารางที่ 17

ตารางที่ 17 จำนวนและร้อยละของเกษตรกรวิเคราะห์โดยการจำแนกตามรายได้จากพืช

n=326

รายได้จากพืช (บาท/ปี)	จำนวนเกษตรกร (คน)	ร้อยละ
1,000-10,000	45	13.8
10,001-20,000	93	28.5
20,001-30,000	104	31.9
30,001-40,000	58	17.8
40,001-50,000	13	4.0
มากกว่า 50,000	13	4.0
รวม	326	100.0

รายได้จากพืชเฉลี่ย 18,966 บาท/เดือน
ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 745.89

รายได้ภาคเกษตรต่ำสุด 1,000 บาท/เดือน
รายได้ภาคเกษตรสูงสุด 80,000 บาท/เดือน

1.17 รายได้จากสัตว์

เกษตรกรส่วนใหญ่มีรายได้จากการเลี้ยงสัตว์ 1,000-10,000 บาท/ปี จำนวน 217 คน คิดเป็นร้อยละ 66.6 รองมาคือ 10,001-20,000 บาท/ปี และ 20,001-30,000 บาท/ปี จำนวน 96 คน และ 13 คน คิดเป็นร้อยละ 29.4 และ 4.0 ตามลำดับ ดังแสดงในตารางที่ 18

ตารางที่ 18 จำนวนและร้อยละของเกษตรกรวิเคราะห์โดยการจำแนกตามรายได้จากสัตว์

n=326

รายได้จากสัตว์ (บาท/ปี)	จำนวนเกษตรกร (คน)	ร้อยละ
1,000-10,000	217	66.6
10,001-20,000	96	29.4
20,001-30,000	13	4.0
รวม	326	100.0

รายได้จากสัตว์เฉลี่ย 1,872 บาท/เดือน

รายได้ภาคเกษตรต่ำสุด 1,000 บาท/เดือน

ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 445.89

รายได้ภาคเกษตรสูงสุด 30,000 บาท/เดือน

1.18 รายได้นอกฟาร์ม

เกษตรกรส่วนใหญ่มีรายได้นอกฟาร์มซึ่งเป็นรายได้ที่ได้รับมาจากการรับจ้างทั่วไป และ
 อุตสาหกรรมในครัวเรือน 1,000-10,000 บาท/ปี จำนวน 167 คน คิดเป็นร้อยละ 51.2 รองลงมา คือ
 10,001-20,000 บาท/ปี จำนวน 77 คน คิดเป็นร้อยละ 23.6 ดังแสดงในตารางที่ 19
 ตารางที่ 19 จำนวนและร้อยละของเกษตรกรวิเคราะห์โดยการจำแนกตามรายได้นอกฟาร์ม

n=319

รายได้จากสัตว์ (บาท/ปี)	จำนวนเกษตรกร (คน)	ร้อยละ
1,000-10,000	167	51.2
10,001-20,000	77	23.6
20,001-30,000	27	8.3
30,001-40,000	20	6.1
40,001-50,000	7	2.1
มากกว่า 50,000	21	6.4
รวม	319	97.9

รายได้นอกฟาร์มเฉลี่ย 8,130 บาท/เดือน
 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 545.89

รายได้ภาคเกษตรต่ำสุด 1,000 บาท/เดือน
 รายได้ภาคเกษตรสูงสุด 70,000 บาท/เดือน

ตอนที่ 2 ความต้องการในการฝึกอบรมวิชาชีพเกษตรกรรม

2.1.ความคิดเห็นต่อสถานที่จัดการฝึกอบรมวิชาชีพในอำเภอเสริมงาม

เกษตรกรส่วนใหญ่เห็นด้วยกับการฝึกอบรมในอำเภอเสริมงาม จำนวน 224 คน คิดเป็นร้อยละ 76.2 รองลงมา คือ ไม่แน่ใจ และ ไม่เห็นด้วย จำนวน 44 และ 26 คน คิดเป็นร้อยละ 15.0 และ 8.8 ตามลำดับ ดังแสดงในตารางที่ 20

ตารางที่ 20 จำนวนและร้อยละของเกษตรกรวิเคราะห์โดยการจำแนกความคิดเห็นต่อสถานที่จัดการฝึกอบรมวิชาชีพในอำเภอเสริมงาม

n=294		
ระดับความคิดเห็น	จำนวนเกษตรกร (คน)	ร้อยละ
เห็นด้วย	224	76.2
ไม่เห็นด้วย	26	8.8
ไม่แน่ใจ	44	15.0
รวม	294	100.0

2.2.ความคิดเห็นต่อสถานที่จัดการฝึกอบรมวิชาชีพในจังหวัดลำปาง

เกษตรกรส่วนใหญ่เห็นด้วยกับการฝึกอบรมในจังหวัดลำปาง จำนวน 107 คน คิดเป็นร้อยละ 44.4 รองลงมา คือ ไม่แน่ใจ และ ไม่เห็นด้วย จำนวน 76 และ 58 คน คิดเป็นร้อยละ 31.5 และ 24.1 ตามลำดับ ดังแสดงในตารางที่ 21

ตารางที่ 21 จำนวนและร้อยละของเกษตรกรวิเคราะห์โดยการจำแนกความคิดเห็นต่อสถานที่จัดการฝึกอบรมวิชาชีพในจังหวัดลำปาง

n=241		
ระดับความคิดเห็น	จำนวนเกษตรกร (คน)	ร้อยละ
เห็นด้วย	107	44.4
ไม่เห็นด้วย	58	24.1
ไม่แน่ใจ	76	31.5
รวม	241	100.0

2.3 ความคิดเห็นต่อสถานที่จัดการฝึกอบรมวิชาชีพนอกจังหวัดลำปาง

เกษตรกรส่วนใหญ่เห็นด้วยกับการฝึกอบรมนอกจังหวัดลำปาง จำนวน 98 คน คิดเป็นร้อยละ 37.5 รองลงมา คือ ไม่เห็นด้วย และ ไม่แน่ใจ จำนวน 86 และ 77 คน คิดเป็นร้อยละ 33.0 และ 29.5 ตามลำดับ ดังแสดงในตารางที่ 22

ตารางที่ 22 จำนวนและร้อยละของเกษตรกรวิเคราะห์โดยการจำแนกความคิดเห็นต่อสถานที่จัดการฝึกอบรมวิชาชีพนอกจังหวัดลำปาง

n=261		
ระดับความคิดเห็น	จำนวนเกษตรกร (คน)	ร้อยละ
เห็นด้วย	98	37.5
ไม่เห็นด้วย	86	33.0
ไม่แน่ใจ	77	29.5
รวม	261	100.0

2.4 ภาพรวมต่อความต้องการฝึกอบรมวิชาชีพเกษตร

ภาพรวมของความ ต้องการฝึกอบรมวิชาชีพเกษตรของเกษตรกรพบว่าอยู่ในระดับ ต้องการมาก จำนวน 247 คน คิดเป็นร้อยละ 75.8 รองลงมา คือ ต้องการปานกลาง และ ไม่ต้องการ จำนวน 46 และ 33 คน คิดเป็นร้อยละ 14.1 และ 10.1 ตามลำดับ ดังแสดงในตารางที่ 23

ตารางที่ 23 จำนวนและร้อยละของเกษตรกรวิเคราะห์โดยการจำแนกตามภาพรวมต่อความต้องการฝึกอบรมวิชาชีพเกษตร

n=326		
ระดับความคิดเห็น	จำนวนเกษตรกร (คน)	ร้อยละ
ต้องการมาก	247	75.8
ต้องการปานกลาง	46	14.1
ไม่ต้องการ	33	10.1
รวม	326	100.0

2.5.ความต้องการฝึกอบรมวิชาชีพเกษตรหากออกค่าใช้จ่ายให้ครั้งหนึ่ง

ผลการวิเคราะห์ความต้องการฝึกอบรมวิชาชีพเกษตรหากออกค่าใช้จ่ายให้ครั้งหนึ่งพบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่ไม่ต้องการ มีจำนวน 130 คน คิดเป็นร้อยละ 42.2 รองลงมาคือ ต้องการมาก และ ต้องการปานกลาง ซึ่งมีจำนวนเท่ากันคือระดับละ 80 คน คิดเป็นร้อยละ 26.0 ดังแสดงในตารางที่ 24 ตารางที่ 24 จำนวนและร้อยละของเกษตรกรวิเคราะห์โดยการจำแนกตามความต้องการฝึกอบรมวิชาชีพเกษตรหากออกค่าใช้จ่ายให้ครั้งหนึ่ง

n=308		
ระดับความคิดเห็น	จำนวนเกษตรกร (คน)	ร้อยละ
ต้องการมาก	80	26.0
ต้องการปานกลาง	80	26.0
ต้องการน้อย	18	5.8
ไม่ต้องการ	130	42.2
รวม	308	100.0

2.6.ความต้องการฝึกอบรมด้านต่างๆ

เกษตรกรมีความต้องการฝึกอบรมการฝึกอบรม มีระดับความต้องการเฉลี่ย 1.42 คือเกษตรกร มีความต้องการฝึกอบรมอยู่ในระดับน้อย รายละเอียดดังตารางที่ 25

ตารางที่ 25 ความต้องการต่อการฝึกอบรมด้านต่างๆ

ความต้องการ ฝึกอบรม	ระดับความต้องการ				$\bar{X}$	S.D	n	แปล ความ
	มาก	ปาน กลาง	น้อย	ไม่ ต้องการ				
1. เรื่องข้าว	247	25	7	21	2.66	1.43	300	มาก
2. เรื่องไม้ดอกไม้ ประดับ	44	58	14	138	1.03	0.84	254	น้อย
3. เรื่องผลไม้	84	44	27	106	1.41	0.88	261	น้อย
4. เรื่องสมุนไพร	72	46	25	116	1.29	0.95	259	น้อย
5. เรื่องการ ขยายพันธุ์ พืช	109	14	18	125	1.40	0.71	266	น้อย
6. เรื่องพืชอื่นๆ	6	14	6	45	0.73	1.58	71	ไม่ ต้องการ
7. การเลี้ยงปลา	123	45	7	105	1.66	1.24	280	ปานกลาง
8. การเลี้ยงสัตว์ครึ่ง บกครึ่งน้ำ	45	31	6	151	0.73	1.56	233	น้อย
9. การเลี้ยงสัตว์	59	51	13	113	1.24	0.74	236	น้อย
10. การเลี้ยงไก่	96	57	7	107	1.53	0.63	267	ปานกลาง
11. การเลี้ยงสุกร	25	38	14	151	0.72	1.06	228	ไม่ ต้องการ
12. การเลี้ยงวัว	32	46	7	144	0.85	1.43	229	น้อย
13. เครื่องทุนแรง	105	66	14	97	1.63	0.86	282	ปานกลาง
14. ปุ๋ย	183	38	13	66	2.13	1.24	300	ปานกลาง
15. การตลาด	86	28	25	124	1.29	1.65	263	น้อย
16. การถนอม อาหาร	99	27	45	104	1.44	0.71	275	น้อย
17. ด้านอื่นๆ	21	0	7	58	0.81	0.36	86	น้อย
ค่าเฉลี่ย	1,436	6,28	255	1,771	1.42	0.86		น้อย

ตอนที่ 3 ช่วงเวลาและระยะเวลาในการฝึกอบรม คุณสมบัตินักศึกษา สื่อกิจการใช้ในการฝึกอบรม เนื้อหาทางวิชาการในการฝึกอบรม

ช่วงเวลาและระยะเวลาในการฝึกอบรม คุณสมบัตินักศึกษา สื่อกิจการใช้ในการฝึกอบรม เนื้อหาทางวิชาการในการฝึกอบรม ต่างมีความสำคัญเพราะเป็นปัจจัยที่ทำการถ่ายทอดจากการฝึกอบรมให้เกษตรกร ซึ่งผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ได้ผลดังนี้

3.1 ระยะเวลาที่เหมาะสม

ระยะเวลาที่เหมาะสมในการฝึกอบรมคือ มากกว่า 1 วัน จำนวน 207 คน คิดเป็นร้อยละ 67.2 รองลงมา คือ น้อยกว่า 1 วัน จำนวน 95 คน คิดเป็นร้อยละ 30.8 รองลงมา และอื่น ๆ จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 1.9 ดังแสดงในตารางที่ 26

ตารางที่ 26 จำนวนและร้อยละของเกษตรกรวิเคราะห์โดยการจำแนกตามความระยะเวลาที่เหมาะสมในการฝึกอบรม

			n=308
ระยะเวลา	จำนวนเกษตรกร (คน)	ร้อยละ	
น้อยกว่า 1 วัน	95	30.8	
มากกว่า 1 วัน	207	67.2	
อื่นๆ	6	1.9	
รวม	308	100.0	

3.2 ช่วงเวลาที่เหมาะสมในการฝึกอบรม

ช่วงเวลาที่เหมาะสมในการฝึกอบรมคือ อบรมทั้ง 09.00-12.00 หรือ 13.00-16.00 จำนวน 252 คน คิดเป็นร้อยละ 83.4 รองลงมา เฉพาะช่วงเดียว 09.00-12.00 หรือ 13.00-16.00 จำนวน 50 คน คิดเป็นร้อยละ 16.6 รองลงมา ดังแสดงในตารางที่ 27

ตารางที่ 27 จำนวนและร้อยละของเกษตรกรวิเคราะห์โดยการจำแนกตามความช่วงเวลาที่เหมาะสมในการฝึกอบรม

			n=302
ระยะเวลา	จำนวนเกษตรกร (คน)	ร้อยละ	
ช่วงเดียว 09.00-12.00 หรือ 13.00-16.00	50	16.6	
อบรมทั้ง 09.00-12.00 หรือ 13.00-16.00	252	83.4	
รวม	302	100.0	

3.3 เดือนที่เหมาะสมในการฝึกอบรม

เดือนที่เหมาะสมในการฝึกอบรมคือ 2 ช่วงเดือน จำนวน 232 คน คิดเป็นร้อยละ 75.3 รองลงมา คือ เดือน เมษายน จำนวน 58 คน คิดเป็นร้อยละ 18.8 รองลงมา และพบว่าเดือนมีนาคม มิถุนายน และกันยายนมีค่าเท่ากันคือ จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 1.9 ดังแสดงในตารางที่ 28 ตารางที่ 28 จำนวนและร้อยละของเกษตรกรวิเคราะห์โดยการจำแนกตามเดือนที่เหมาะสมในการฝึกอบรม

n=308		
เดือน	จำนวนเกษตรกร (คน)	ร้อยละ
มีนาคม	6	1.9
เมษายน	58	18.8
มิถุนายน	6	1.9
กันยายน	6	1.9
2 ช่วงเดือน	232	75.3
รวม	308	100.0

3.4 วิธีที่ใช้ในการฝึกอบรม

วิธีที่ใช้ในการฝึกอบรมที่เกษตรกรส่วนใหญ่ต้องการ คือ มีการใช้วิธีการ 3 วิธี จำนวน 204 คน คิดเป็นร้อยละ 65.0 รองลงมา คือ การใช้วิธีการ 2 วิธี และการบรรยายและปฏิบัติ จำนวน 52 คนและ 19 คน คิดเป็นร้อยละ 16.6 และ 6.1 ดังแสดงในตารางที่ 29 ตารางที่ 29 จำนวนและร้อยละของเกษตรกรวิเคราะห์โดยการจำแนกวิธีที่ใช้ในการฝึกอบรม

n=314		
วิธีที่ใช้ในการฝึกอบรม	จำนวนเกษตรกร (คน)	ร้อยละ
การบรรยายประกอบสื่อ	6	1.9
การสาธิต คือ ทำให้ดู	8	2.5
การได้ฝึกปฏิบัติ	7	2.2
การบรรยายและปฏิบัติ	19	6.1
วิธีที่ใช้ในการฝึกอบรม 2 วิธี	52	16.6
วิธีที่ใช้ในการฝึกอบรม 3 วิธี	204	65.0
วิธีที่ใช้ในการฝึกอบรม 4 วิธี	12	3.8
อื่น	6	1.9
รวม	314	100.0

3.5 ลักษณะบุคลิกภาพวิทยากร

ลักษณะบุคลิกภาพที่เกษตรกรส่วนใหญ่ต้องการคือต้องมีลักษณะบุคลิกภาพอย่างน้อย 2 อย่าง จำนวน 199 คน คิดเป็นร้อยละ 64.6 รองลงมา คือ พุดเก่งสอนเข้าใจง่าย และ เป็นกันเอง จำนวน 46 และ 38 คน คิดเป็นร้อยละ 14.9 และ 12.3 ดังแสดงในตารางที่ 30

ตารางที่ 30 จำนวนและร้อยละของเกษตรกรวิเคราะห์โดยการจำแนกตามลักษณะบุคลิกภาพวิทยากร

n=308		
ลักษณะบุคลิกภาพ	จำนวนเกษตรกร (คน)	ร้อยละ
เป็นกันเอง	38	12.3
พุดเก่งสอนเข้าใจง่าย	46	14.9
อื่น	6	1.9
บุคลิก 2 อย่าง	199	64.6
บุคลิก 3 อย่าง	19	6.2
รวม	308	100.0

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะพื้นฐานส่วนบุคคล ปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจ และสังคมของเกษตรกร บางประการกับความต้องการฝึกอบรมวิชาชีพด้วยค่าทดสอบไคส-แควร์ (Chi-Square Test)

การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปรตามในเรื่องคือ ความต้องการฝึกอบรมวิชาชีพด้านการเกษตรกรรมของเกษตรกร อำเภอเสริม จังหวัดลำปาง ผู้วิจัยได้เก็บแบบสอบถาม จำนวน 6 ข้อ แล้วหาค่าเฉลี่ยออกมาผลปรากฏว่าคะแนนตกอยู่ในช่วง มีความต้องการมาก มีความต้องปานกลาง กับไม่มีความต้องการ ดังที่ได้แสดงในตารางที่ 31 - 43

4.1 ความสัมพันธ์ระหว่างเพศกับความต้องการฝึกอบรมวิชาชีพ

ผลการวิจัยพบว่า เกษตรกรเพศชาย มีความต้องการฝึกอบรมในระดับมาก ร้อยละ 55.9 ระดับปานกลาง ร้อยละ 26.1 และไม่ต้องการ ร้อยละ 21.2 ส่วน เกษตรกรเพศหญิงมีความต้องการฝึกอบรมในระดับมาก ร้อยละ 44.1 ระดับปานกลาง ร้อยละ 73.9 และไม่ต้องการ 21.2

จากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างเพศกับความต้องการฝึกอบรมได้ค่า ทดสอบไคส-แควร์ เท่ากับ 24.457 ซึ่งมีนัยสำคัญทางสถิติในระดับความเชื่อมั่น 0.01 นั่นคือเพศมีความสัมพันธ์กับความต้องการฝึกอบรมของเกษตรกร แสดงให้เห็นว่า เพศที่แตกต่างกันมีผลต่อความต้องการในการฝึกอบรม ของเกษตรกร ดังแสดงในตารางที่ 31

ตารางที่ 31 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างเพศกับความต้องการฝึกอบรมวิชาชีพ

เพศ	ความต้องการฝึกอบรม			รวม
	มาก	ปานกลาง	ไม่ต้องการ	
ชาย	138 (55.9)	12 (26.1)	7 (21.2)	157 (48.2)
หญิง	109 (44.1)	34 (73.9)	26 (78.8)	169 (51.8)
รวม	247 (100.0)	46 (100.0)	33 (100.0)	326 (100.0)

χ^2 (คำนวณ) = 24.457**

χ^2 (ตาราง) (0.01) = 6.63

df = 2

มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 0.01

4.2 ความสัมพันธ์ระหว่างระดับการศึกษากับความถี่การฝึกอบรม

ผลการวิจัยพบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่ที่จบการศึกษาระดับประถมศึกษา มีความต้องการฝึกอบรมในระดับระดับปานกลาง ร้อยละ 71.7 และมาก ร้อยละ 69.7 โดยที่รองลงมาคือเกษตรกรที่จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษา ตอนต้นมีความต้องการฝึกอบรมในระดับปานกลาง ร้อยละ 15.2

จากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการศึกษากับความต้องการฝึกอบรมได้ค่าทดสอบไคส-แควร์ เท่ากับ 43.948 ซึ่งมีนัยสำคัญทางสถิติในระดับความเชื่อมั่น 0.01 นั่นคือการศึกษาที่มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจของเกษตรกร แสดงว่าเกษตรกรที่มีการศึกษาแตกต่างกันมีความต้องการฝึกอบรมต่างกัน ดังแสดงในตารางที่ 32

ตารางที่ 32 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างการศึกษากับความต้องการฝึกอบรม

ระดับการศึกษา	ความต้องการฝึกอบรม			รวม
	มาก	ปานกลาง	น้อย	
ประถมศึกษา หรือ ต่ำกว่า	174	33	26	233
มัธยมศึกษา	(54.4)	(10.3)	(8.1)	(88.4)
มัธยมศึกษา	53	13	0	66
มัธยมศึกษา	(16.6)	(4.1)	(0)	(20.62)
ปริญญาตรีหรือสูงกว่า	14	0	7	21
ปริญญาตรีหรือสูงกว่า	(4.4)	(0)	(2.2)	(6.6)
รวม	241	46	33	320
รวม	(75.3)	(14.4)	(10.3)	(100.0)

$$\chi^2 (\text{คำนวณ}) = 43.948^{**} \quad \chi^2 (\text{ตาราง}) (0.01) = 13.277 \quad df = 4$$

มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 0.01

4.3 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างรายได้จากพืชกับความต้องการฝึกอบรมวิชาชีพ

ผลการวิจัยพบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่ที่มีรายได้จากพืชน้อยกว่า 30,000 บาท/ปี มีความต้องการฝึกอบรมในระดับมาก ร้อยละ 47.4 ระดับปานกลาง ร้อยละ 13.3 และไม่ต้องการฝึกอบรม ร้อยละ 7.1 ส่วนเกษตรกรที่มีรายได้จากพืชมากกว่าหรือเท่ากับ 30,000 บาท/ปี มีความต้องการฝึกอบรมในระดับมาก ร้อยละ 29.1 ระดับปานกลาง ร้อยละ 0.9 และไม่ต้องการฝึกอบรม ร้อยละ 3.1

จากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการศึกษากับความต้องการฝึกอบรมได้ค่าทดสอบไคส-แควร์ เท่ากับ 77.812 ซึ่งมีนัยสำคัญทางสถิติในระดับความเชื่อมั่น 0.01 นั่นคือการศึกษา มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจของเกษตรกร แสดงว่าเกษตรกรที่มีรายได้จากพืชแตกต่างกันมีความต้องการฝึกอบรมต่างกันดังแสดงในตารางที่ 33

ตารางที่ 33 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างรายได้จากพืชกับความต้องการฝึกอบรมวิชาชีพ

รายได้จากพืช (บาท/ปี)	ความต้องการฝึกอบรม			
	มาก	ปานกลาง	ไม่ต้องการ	รวม
น้อยกว่า 30,000	153 (47.4)	43 (13.3)	23 (7.1)	219 (67.9)
มากกว่าหรือเท่ากับ 30,000	94 (29.1)	3 (0.9)	10 (3.1)	107 (33.2)
รวม	247 (76.6)	46 (14.3)	33 (10.2)	326 (100.0)

$$\chi^2 (\text{คำนวณ}) = 77.812^{**}$$

$$\chi^2 (\text{ตาราง}) (0.01) = 9.210$$

$$df = 2$$

มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 0.01

4.4 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างรายได้จากสัตว์กับความต้องการฟีดกอบรมวิชาชีพ

ผลการวิจัยพบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่ที่มีรายได้จากสัตว์น้อยกว่า 15,000 บาท/ปี มีความต้องการฟีดกอบรมในระดับมาก ร้อยละ 52.4 ปานกลาง ร้อยละ 10.5 และไม่ต้องการฟีดกอบรม ร้อยละ 9.3 ส่วนเกษตรกรที่มีรายได้จากสัตว์มากกว่าหรือเท่ากับ 15,000 บาท/ปี มีความต้องการฟีดกอบรมในระดับมาก ร้อยละ 14.2 ปานกลาง ร้อยละ 3.7 และไม่ต้องการฟีดกอบรม ร้อยละ 0.9

จากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการศึกษากับความต้องการฟีดกอบรมได้ค่าทดสอบไคส-แควร์ เท่ากับ 14.993 ซึ่งมีนัยสำคัญทางสถิติในระดับความเชื่อมั่น 0.01 นั่นคือการศึกษา มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจของเกษตรกร แสดงว่าเกษตรกรที่มีรายได้จากสัตว์แตกต่างกัน มีความต้องการฟีดกอบรมต่างกันดังแสดงในตารางที่ 34

ตารางที่ 34 ความสัมพันธ์ระหว่างรายได้จากสัตว์กับความต้องการฟีดกอบรมวิชาชีพ

รายได้จากสัตว์	ความต้องการฟีดกอบรม			
	มาก	ปานกลาง	ไม่ต้องการ	รวม
น้อยกว่า 15,000	169 (52.4)	34 (10.5)	30 (9.3)	265 (82.1)
มากกว่าหรือเท่ากับ 15,000	46 (14.2)	12 (3.7)	3 (0.9)	61 (18.9)
รวม	247 (76.6)	46 (14.3)	33 (10.2)	326 (100.0)

$$\chi^2 (\text{คำนวณ}) = 14.993^{**}$$

$$\chi^2 (\text{ตาราง}) (0.01) = 9.210$$

$$df = 2$$

มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 0.01

4.5 ความสัมพันธ์ระหว่างรายได้นอกฟาร์มกับความต้องการฝึกอบรมวิชาชีพ

ผลการวิจัยพบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่ที่มีรายได้จากนอกฟาร์มน้อยกว่า 60,000 บาท/ปี มีความต้องการฝึกอบรมในระดับระดับมาก ร้อยละ 60.1 ปานกลาง ร้อยละ และไม่ต้องการ ร้อยละ 10.2 ส่วนเกษตรกรที่มีรายได้มากกว่าหรือเท่ากับ 30,000 บาท/ปี มีความต้องการในฝึกอบรมระดับมาก ร้อยละ 14.3 และระดับปานกลาง ร้อยละ 2.1

จากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการศึกษากับความต้องการฝึกอบรมได้ค่าทดสอบไคส-แควร์ เท่ากับ 100.036 ซึ่งมีนัยสำคัญทางสถิติในระดับความเชื่อมั่น 0.01 นั่นคือการศึกษาที่มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจของเกษตรกร แสดงว่าเกษตรกรที่มีรายได้นอกฟาร์มแตกต่างกันมีความต้องการฝึกอบรมต่างกันดังแสดงในตารางที่ 35

ตารางที่ 35 ความสัมพันธ์ระหว่างรายได้นอกฟาร์มกับความต้องการฝึกอบรมวิชาชีพ

รายได้นอกฟาร์ม	ความต้องการฝึกอบรม			
	มาก	ปานกลาง	ไม่ต้องการ	รวม
น้อยกว่า 30,000	194 (60.1)	39 (12.1)	33 (10.2)	266 (82.4)
มากกว่าหรือเท่ากับ 30,000	46 (14.3)	7 (2.1)	0 (0.0)	53 (16.4)
รวม	240 (74.4)	46 (14.3)	33 (10.2)	319 (98.9)

χ^2 (คำนวณ) = 100.036**

χ^2 (ตาราง) (0.01) = 9.210

df = 2

มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 0.01

4.6 ความสัมพันธ์ระหว่างสถานภาพกับความต้องการฝึกอบรมวิชาชีพ

ผลการวิจัยพบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่ที่แต่งงาน มีความต้องการฝึกอบรมในระดับระดับปานกลาง ร้อยละ 84.8 และมาก ร้อยละ 84.2 โดยที่รองลงมาคือเกษตรกรที่เป็นโสดไม่มีความต้องการฝึกอบรมวิชาชีพ ร้อยละ 42.4

จากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างสถานภาพและความต้องการฝึกอบรมได้ค่าทดสอบไคส-แควร์ เท่ากับ 84.463 ซึ่งมีนัยสำคัญทางสถิติในระดับความเชื่อมั่น 0.01 นั่นคือ การศึกษามีความสัมพันธ์กับความต้องการฝึกอบรมวิชาชีพของเกษตรกร แสดงว่าเกษตรกรที่มีการศึกษาแตกต่างกันมีความต้องการฝึกอบรมวิชาชีพต่างกันดังแสดงในตารางที่ 36

ตารางที่ 36 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างสถานภาพกับความต้องการฝึกอบรม

สถานภาพ	ความต้องการฝึกอบรม			รวม
	มาก	ปานกลาง	ไม่ต้องการ	
โสด	7 (2.8)	0 (.0)	14 (42.4)	21 (6.4)
แต่งงานแล้ว	208 (84.2)	39 (84.8)	13 (39.4)	260 (79.8)
ม่าย	32 (13.0)	7 (15.2)	6 (18.2)	45 (13.8)
รวม	247 (76.6)	46 (14.3)	33 (10.2)	326 (100.0)

$$\chi^2 (\text{คำนวณ}) = 84.463^{**}$$

$$\chi^2 (\text{ตาราง}) (0.01) = 13.277$$

$$df = 4$$

มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 0.01

4.7 ความสัมพันธ์ระหว่างพื้นที่ทำกินกับความต้องการฝึกอบรม

ผลการวิจัยพบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่ที่มีพื้นที่ทำกินมากกว่าหรือเท่ากับ 5 ไร่ มีความต้องการฝึกอบรมวิชาชีพ ระดับมากร้อยละ 50.8 และระดับปานกลางร้อยละ 6.2 ส่วนเกษตรกรที่มีพื้นที่ทำกิน น้อยกว่า 5 ไร่ มีความต้องการฝึกอบรมในระดับมาก ร้อยละ 25.7 ระดับปานกลาง ร้อยละ 8.1 และไม่ต้องการฝึกอบรมวิชาชีพ ร้อยละ 10.2

จากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างเพศกับความต้องการฝึกอบรมได้ค่าทดสอบไคส-แควร์ เท่ากับ 60.004 ซึ่งมีนัยสำคัญทางสถิติในระดับความเชื่อมั่น 0.01 นั่นคือพื้นที่ทำกินมีความสัมพันธ์กับความต้องการฝึกอบรมวิชาชีพของเกษตรกร แสดงว่าเกษตรกรที่มีพื้นที่แตกต่างกันมีความต้องการฝึกอบรมวิชาชีพต่างกันดังแสดงในตารางที่ 37

ตารางที่ 37 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างพื้นที่ทำกินกับความต้องการฝึกอบรม

พื้นที่ทำกิน (ไร่)	ความต้องการฝึกอบรม			
	มาก	ปานกลาง	ไม่ต้องการ	รวม
น้อยกว่า 5	83 (25.7)	26 (8.1)	33 (10.2)	142 (44.0)
มากกว่าหรือเท่ากับ 5	164 (50.8)	20 (6.2)	0 (0.0)	184 (57.0)
รวม	247 (76.6)	46 (14.3)	33 (10.2)	326 (100.0)

χ^2 (คำนวณ) = 60.004**

χ^2 (ตาราง) (0.01) = 9.210

df = 2

มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 0.01

4.8 ความสัมพันธ์ระหว่างการติดต่อกับเจ้าหน้าที่เกษตรของรัฐกับความต้องการฝึกอบรมวิชาชีพ

ผลการวิจัยพบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่ที่ไม่มีการติดต่อกับเจ้าหน้าที่ของรัฐ มีความต้องการมากในการฝึกอบรมวิชาชีพ ร้อยละ 65.2 โดยที่รองลงมาคือเกษตรกรที่มีการติดต่อกับเจ้าหน้าที่ของรัฐ 1 ครั้ง ไม่มีความความต้องการฝึกอบรม ร้อยละ 42.4 และปานกลาง ร้อยละ 26.1

จากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างเพศกับความต้องการฝึกอบรมได้ค่าทดสอบไคส-แควร์ เท่ากับ 23.663 ซึ่งมีนัยสำคัญทางสถิติในระดับความเชื่อมั่น 0.01 นั่นคือจำนวนครั้งในการติดต่อกับเจ้าหน้าที่เกษตรของรัฐมีความสัมพันธ์กับความต้องการฝึกอบรมวิชาชีพของเกษตรกร แสดงว่าเกษตรกรที่มีการติดต่อกับเจ้าหน้าที่เกษตรของรัฐแตกต่างกันมีความต้องการฝึกอบรมวิชาชีพต่างกันดังแสดงในตารางที่ 38

ตารางที่ 38 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างการติดต่อกับเจ้าหน้าที่เกษตรของรัฐกับความต้องการฝึกอบรมวิชาชีพ

การติดต่อกับเจ้าหน้าที่เกษตรของรัฐ	ความต้องการฝึกอบรม			
	มาก	ปานกลาง	น้อย	รวม
ไม่ติดต่อ	161 (49.4)	27 (8.3)	19 (5.9)	207 (63.5)
ติดต่อ 1-2 ครั้ง	73 (22.4)	19 (5.8)	14 (4.3)	61 (18.7)
ติดต่อเท่ากับหรือมากกว่า 3 ครั้ง	13 (4.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	13 (4.0)
รวม	247 (75.77)	46 (14.11)	33 (10.13)	326 (100.0)

χ^2 (คำนวณ) = 23.663** χ^2 (ตาราง) (0.01) = 13.277   df = 4

มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 0.01

4.9 ความสัมพันธ์ระหว่างจำนวนครั้งในการรับข่าวสารจากโทรทัศน์กับความต้องการฝึกอบรมวิชาชีพ

ผลการวิจัยพบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่ที่ไม่ดูโทรทัศน์ มีความต้องการปานกลางในการฝึกอบรมวิชาชีพ ร้อยละ 57.6 โดยที่รองลงมาคือเกษตรกรที่มีการดูโทรทัศน์ 11-21 ครั้ง และ 21-30 ครั้ง มีความต้องการมากในการรับฝึกอบรม ร้อยละ 27.1 และปานกลาง ร้อยละ 26.3

จากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างเพศกับความต้องการฝึกอบรมได้ค่าทดสอบไคส-แควร์ เท่ากับ 55.153 ซึ่งมีนัยสำคัญทางสถิติในระดับความเชื่อมั่น 0.01 นั่นคือจำนวนครั้งในการดูโทรทัศน์ มีความสัมพันธ์กับความต้องการฝึกอบรมวิชาชีพของเกษตรกร แสดงว่าเกษตรกรที่มีการรับข่าวสารทางโทรทัศน์ แตกต่างกันมีความต้องการฝึกอบรมวิชาชีพต่างกันดังแสดงในตารางที่ 39 ตารางที่ 39 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างจำนวนครั้งในการรับข่าวสารจากโทรทัศน์กับความต้องการฝึกอบรมวิชาชีพ

จำนวนครั้ง	ความต้องการฝึกอบรม			
	มาก	ปานกลาง	น้อย	รวม
ไม่ดู	83 (25.5)	27 (8.3)	19 (5.9)	129 (39.6)
ดู 1-20 ครั้ง	99 (30.4)	6 (1.9)	14 (4.3)	119 (36.5)
ดูมากกว่า 20	65 (20.0)	13 (4.0)	0 (0.0)	78 (23.9)
รวม	247 (75.8)	46 (14.1)	33 (10.1)	326 (100.0)

$$\chi^2 (\text{คำนวณ}) = 55.153^{**}$$

$$\chi^2 (\text{ตาราง}) (0.01) = 13.277$$

$$df = 4$$

มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 0.01

4.10 ความสัมพันธ์ระหว่างจำนวนครั้งในการรับข่าวสารจากวิทยุกับความถี่การฝึกอบรมวิชาชีพ

ผลการวิจัยพบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่ที่ไม่รับฟังข่าวสารทางวิทยุ ระดับมากร้อยละ 50.2 ระดับปานกลาง ร้อยละ 5.9 และไม่มีความต้องการในการฝึกอบรมวิชาชีพ ร้อยละ 8.1 ส่วนเกษตรกรที่รับฟังข่าวสารทางวิทยุ มีความต้องการในระดับมาก ร้อยละ 26.4 ระดับปานกลาง ร้อยละ 8.4 และไม่มีความต้องการรับฟังข่าวสาร ร้อยละ 2.2

จากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการรับฟังข่าวสารทางวิทยุ กับความต้องการฝึกอบรมได้ค่าทดสอบไคส-แควร์ เท่ากับ 15.345 ซึ่งมีนัยสำคัญทางสถิติในระดับความเชื่อมั่น 0.01 นั่นคือจำนวนครั้งในการรับฟังข่าวสารทางวิทยุ มีความสัมพันธ์กับความต้องการฝึกอบรมวิชาชีพของเกษตรกร แสดงว่าเกษตรกรที่มีการรับฟังข่าวสารทางวิทยุ แตกต่างกันมีความต้องการฝึกอบรมวิชาชีพต่างกัน ดังแสดงในตารางที่ 40

ตารางที่ 40 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างจำนวนครั้งในการรับข่าวสารจากวิทยุกับความถี่การฝึกอบรมวิชาชีพ

จำนวนครั้ง	ความต้องการฝึกอบรม			
	มาก	ปานกลาง	ไม่ต้องการ	รวม
ไม่รับฟัง	162 (50.2)	19 (5.9)	26 (8.1)	207 (64.1)
ฟัง	85 (26.4)	27 (8.4)	7 (2.2)	119 (36.9)
รวม	247 (76.6)	46 (14.3)	33 (10.2)	326 (100.0)

$$\chi^2 (\text{คำนวณ}) = 15.345^{**}$$

$$\chi^2 (\text{ตาราง}) (0.01) = 9.210$$

$$df = 2$$

มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 0.01

4.11 ความสัมพันธ์ระหว่างประสบการณ์ฝึกอบรมกับความต้องการฝึกอบรมวิชาชีพ

ผลการวิจัยพบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่ที่ไม่มีประสบการณ์ฝึกอบรมระดับมาก ร้อยละ 46.5 ระดับปานกลาง ร้อยละ 10.2 และไม่มีความต้องการฝึกอบรมวิชาชีพ ร้อยละ 10.2 ส่วนเกษตรกรที่มีประสบการณ์ฝึกอบรมมีความต้องการฝึกอบรมในระดับมาก ร้อยละ 30.1 และปานกลาง ร้อยละ 4

จากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างประสบการณ์ฝึกอบรมกับความต้องการฝึกอบรม ได้ค่าทดสอบไคส-แควร์ เท่ากับ 60.004 ซึ่งมีนัยสำคัญทางสถิติในระดับความเชื่อมั่น 0.01 นั่นคือ การศึกษามีความสัมพันธ์กับความต้องการฝึกอบรมของเกษตรกร แสดงว่าเกษตรกรที่มีการศึกษาแตกต่างกันมีความความต้องการฝึกอบรมต่างกันดังแสดงในตารางที่ 41

ตารางที่ 41 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างประสบการณ์ฝึกอบรมกับความต้องการฝึกอบรมวิชาชีพ

ประสบการณ์ฝึกอบรม	ความต้องการฝึกอบรม			รวม
	มาก	ปานกลาง	ไม่ต้องการ	
ไม่มี	150 (46.5)	33 (10.2)	33 (10.2)	216 (66.3)
มี	97 (30.1)	13 (4.0)	0 (0.0)	110 (34.1)
รวม	247 (76.6)	46 (14.3)	33 (10.2)	326 (100.0)

χ^2 (คำนวณ) = 60.004**

χ^2 (ตาราง) (0.01) = 9.210

df = 2

มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 0.01

4.12 ความสัมพันธ์ระหว่างความคาดหวังกับความต้องการฝึกอบรมวิชาชีพ

ผลการวิจัยพบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่ที่มีความคาดหวังปานกลาง มีความต้องการฝึกอบรมในระดับปานกลาง ร้อยละ 47.4 และระดับมาก ร้อยละ 14.3 ส่วนเกษตรกรที่มีความหวังน้อย มีต้องการฝึกอบรมวิชาชีพ ระดับมาก ร้อยละ 4 และไม่ต้องการฝึกอบรม ร้อยละ 6.2

จากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างความคาดหวังกับความต้องการฝึกอบรมได้ค่าทดสอบไคส-แควร์ เท่ากับ 60.004 ซึ่งมีนัยสำคัญทางสถิติในระดับความเชื่อมั่น 0.01 นั่นคือ การศึกษามีความสัมพันธ์กับความต้องการฝึกอบรมของเกษตรกร แสดงว่าเกษตรกรที่มีการศึกษาแตกต่างกันมีความต้องการฝึกอบรมต่างกันดังแสดงในตารางที่ 42

ตารางที่ 42 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างความคาดหวังกับความต้องการฝึกอบรมวิชาชีพ

ประสบการณ์ฝึกอบรม	ความต้องการฝึกอบรม			
	มาก	ปานกลาง	ไม่ต้องการ	รวม
มาก	81 (25.1)	0 (0.0)	13 (4.0)	94 (29.1)
ปานกลาง	153 (47.4)	46 (14.3)	0 (0.0)	199 (61.7)
น้อย	13 (4.0)	0 (0.0)	20 (6.2)	33 (10.2)
รวม	247 (76.6)	46 (14.3)	33 (10.2)	326 (100.0)

$$\chi^2 (\text{คำนวณ}) = 60.004^{**}$$

$$\chi^2 (\text{ตาราง}) (0.01) = 9.210$$

$$df = 2$$

มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 0.01

4.13 ความสัมพันธ์ระหว่างความเชื่อมั่นกับความต้องการฝึกอบรมวิชาชีพ

ผลการวิจัยพบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่ที่มีความเชื่อมั่นอย่างมาก มีความต้องการฝึกอบรมในระดับมาก ร้อยละ 40.3 และระดับปานกลาง ร้อยละ 2.2 ส่วนเกษตรกรที่มีความเชื่อมั่นอย่างปานกลาง มีความต้องการฝึกอบรม ระดับมาก ร้อยละ 22 ปานกลาง ร้อยละ 12.1 และไม่มีความต้องการฝึกอบรมวิชาชีพ ร้อยละ 2.2

จากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างความเชื่อมั่นกับความพึงพอใจได้ค่าทดสอบไคส-แควร์ เท่ากับ 60.004 ซึ่งมีนัยสำคัญทางสถิติในระดับความเชื่อมั่น 0.01 นั่นคือการศึกษาที่มีความสัมพันธ์กับความต้องการฝึกอบรมของเกษตรกร แสดงว่าเกษตรกรที่มีการศึกษาแตกต่างกันมีความต้องการฝึกอบรมต่างกันดังแสดงในตารางที่ 43

ตารางที่ 43 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างความเชื่อมั่นกับความต้องการฝึกอบรมวิชาชีพ

ความเชื่อมั่น	ความต้องการฝึกอบรม			
	มาก	ปานกลาง	ไม่ต้องการ	รวม
เชื่อมั่นอย่างมาก	130 (40.3)	7 (2.2)	0 (0.0)	137 (42.5)
เชื่อมั่นอย่างปานกลาง	71 (22.0)	39 (12.1)	7 (2.2)	117 (36.3)
เชื่อมั่นอย่างน้อย	39 (12.1)	0 (0.0)	26 (8.1)	65 (20.2)
รวม	240 (74.4)	46 (14.3)	33 (10.2)	319 (100.0)

χ^2 (คำนวณ) = 60.004**

χ^2 (ตาราง) (0.01) = 13.277

df = 4

มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 0.01

สรุปผลการทดลองความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ และตัวแปรตาม

ปัจจัยที่มีผลกับความถี่ในการฝึกอบรมวิชาชีพด้านการเกษตรกรรมของเกษตรกร ได้แก่ 1) เพศ 2) อาชีพ 3) ระดับการศึกษา 4) รายได้ในครัวเรือน 5) ขนาดพื้นที่ที่ศึกษา 6) การติดต่อกับเจ้าหน้าที่ในรอบ 12 เดือนที่ผ่านมา 7) การได้รับข่าวสารทางการเกษตรทางสื่อต่างๆ 8) ประสบการณ์ในการฝึกอบรมวิชาชีพการเกษตร และ 9) ระดับความรู้ในการฝึกอบรม รายละเอียดดังตารางที่ 44

ตารางที่ 44 สรุปผลการทดลองความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ และตัวแปรตาม

ตัวแปรอิสระ	ระดับนัยสำคัญ	df
1. เพศ	Sig .01	4
2. ระดับการศึกษา	Sig.01	2
3. รายได้จากพืช	Sig.01	2
4. รายได้จากสัตว์	Sig.01	2
5. รายได้นอกฟาร์ม	Sig.01	2
6. สถานภาพสมรส	Sig.01	4
7. ขนาดพื้นที่	Sig.01	2
8. การติดต่อกับเจ้าหน้าที่	Sig.01	2
9. การรับข่าวสารจากโทรทัศน์	Sig.01	2
10. การรับข่าวสารจากวิทยุ	Sig.01	2
11. ประสบการณ์ในการฝึกวิชาชีพการเกษตร	Sig.01	2
12. ความคาดหวัง	Sig.01	2
13. ความเชื่อมั่น	Sig.01	4

ตอนที่ 5 ข้อเสนอแนะและอุปสรรคในการฝึกอบรม

5.1 ปัญหาเกี่ยวกับระยะเวลาในการฝึกอบรม

เกษตรกรส่วนใหญ่คิดว่าระยะเวลาที่ใช้ในการฝึกอบรมน้อยเกินไป (น้อยกว่า 1 วัน) จำนวน 117 คน คิดเป็นร้อยละ 52.2 รองลงมา คือ อื่น ๆ และ มากเกินไป (มากกว่า 1 สัปดาห์) จำนวน 64 และ 43 คน คิดเป็นร้อยละ 28.6 และ 19.2 ตามลำดับ ดังแสดงในตารางที่ 45

ตารางที่ 45 จำนวนและร้อยละของเกษตรกรวิเคราะห์โดยการจำแนกตามปัญหาและอุปสรรคเกี่ยวกับระยะเวลาในการฝึกอบรม

n=224		
ระยะเวลาที่ใช้ในการฝึกอบรม	จำนวนเกษตรกร (คน)	ร้อยละ
มากเกินไป (มากกว่า 1 สัปดาห์)	43	19.2
น้อยเกินไป (น้อยกว่า 1 วัน)	117	52.2
อื่นๆ	64	28.6
รวม	224	100.0

5.2 ปัญหาเกี่ยวกับวิทยากร

เกษตรกรส่วนใหญ่คิดว่าปัญหาเกี่ยวกับวิทยากรเป็นเรื่องอื่น ๆ จำนวน 53 คน คิดเป็นร้อยละ 33.3 รองลงมา คือ มีปัญหา 3 ข้อ ขาดวิธีสร้างแรงจูงใจ และ 2 ข้อ จำนวน 29 24 และ 25 คน คิดเป็นร้อยละ 18.2, 15.7 และ 15.1 ตามลำดับ ดังแสดงในตารางที่ 46

ตารางที่ 46 จำนวนและร้อยละของเกษตรกรวิเคราะห์โดยการจำแนกตามปัญหาและอุปสรรคเกี่ยวกับวิทยากร

n=159		
วิทยากร	จำนวนเกษตรกร (คน)	ร้อยละ
ขาดวิธีสร้างแรงจูงใจ	25	15.7
ขาดการสื่อสาร	10	6.3
พูดเร็ว	14	8.8
ใช้ศัพท์วิชาการ	4	2.5
อื่นๆ	53	33.3
ปัญหา 2 ข้อ	24	15.1
ปัญหา 3 ข้อ	29	18.2
รวม	159	100.0

5.3 อุปสรรคในการเข้ารับการฝึกอบรมของเกษตรกร

เกษตรกรส่วนใหญ่คิดว่าปัญหาเกี่ยวกับเข้ารับการฝึกอบรมคือเรื่องอื่น ๆ จำนวน 87 คน คิดเป็นร้อยละ 55.1 รองลงมา คือ ระดับการศึกษา และอุปสรรค 2 อย่าง จำนวน 31 และ 18 คน คิดเป็นร้อยละ 19.5 และ 11.4 ตามลำดับ ดังแสดงในตารางที่ 47

ตารางที่ 47 จำนวนและร้อยละของเกษตรกรวิเคราะห์โดยการจำแนกตามอุปสรรคในการเข้ารับการฝึกอบรมของเกษตรกร

n=148		
อุปสรรค	จำนวนเกษตรกร (คน)	ร้อยละ
อายุ	11	7.0
ระดับการศึกษา	31	19.5
อื่นๆ	87	55.1
อุปสรรค 2 อย่าง	18	11.4
อุปสรรค 3 ข้อ	11	7.0
รวม	148	100

5.4 อุปสรรคในการเข้ารับการฝึกอบรมของเกษตรกร

อุปสรรคและปัญหาในด้านการเกษตรและการผลิตของเกษตรกรกลุ่มตัวอย่างที่ทำการศึกษาในครั้งนี้ ผู้วิจัยทำการรวบรวมและนำเสนอ ดังนี้

เกษตรกรส่วนใหญ่มีปัญหาเกี่ยวกับปลูกพืช จำนวน 188 คน คิดเป็นร้อยละ 74.3 และไม่มีปัญหาเกี่ยวกับการปลูกพืชจำนวน จำนวน 65 คน คิดเป็นร้อยละ 25.7

เกษตรกรส่วนใหญ่ไม่มีปัญหาเกี่ยวกับเลี้ยงสัตว์ จำนวน 200 คน คิดเป็นร้อยละ 88.9 และมีปัญหาเกี่ยวกับการเลี้ยงสัตว์ จำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 11.1

เกษตรกรส่วนใหญ่ไม่มีปัญหาด้านช่างเกษตร จำนวน 225 คน คิดเป็นร้อยละ 95.7 และมีปัญหาด้านช่างเกษตร จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 4.3

เกษตรกรส่วนใหญ่ไม่มีปัญหาด้านปุ๋ยอินทรีย์และอนินทรีย์ จำนวน 186 คน คิดเป็นร้อยละ 80.5 และมีปัญหาด้านปุ๋ยอินทรีย์และอนินทรีย์ จำนวน 45 คน คิดเป็นร้อยละ 19.5

เกษตรกรส่วนใหญ่ไม่มีปัญหาด้านการฝึกอบรมวิชาชีพ จำนวน 175 คน คิดเป็นร้อยละ 75.8 และมีปัญหาด้านการฝึกอบรมวิชาชีพ จำนวน 56 คน คิดเป็นร้อยละ 19.5

เกษตรกรส่วนใหญ่ไม่มีปัญหาด้านการปราบศัตรูพืช จำนวน 198 คน คิดเป็นร้อยละ 84.3 และมีปัญหาด้านการปราบศัตรูพืช จำนวน 37 คน คิดเป็นร้อยละ 15.7

เกษตรกรส่วนใหญ่ไม่มีปัญหาด้านการตลาด จำนวน 217 คน คิดเป็นร้อยละ 93.9 และมีปัญหาด้านการตลาด จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 6.1

เกษตรกรส่วนใหญ่ไม่มีปัญหาด้านการถนอมอาหาร จำนวน 231 คน คิดเป็นร้อยละ 100

ปัญหาด้านการเกษตรและการผลิตดังแสดงในตารางที่ 48

ตารางที่ 48 จำนวนและร้อยละของเกษตรกรวิเคราะห์โดยการจำแนกตามปัญหา

ปัญหา	ไม่มีปัญหา		มีปัญหา	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ด้านการปลูกพืช	65	25.7	188	74.3
ด้านการเลี้ยงสัตว์	200	88.9	25	11.1
ด้านช่างเกษตร	225	95.7	10	4.3
ด้านปุ๋ยอินทรีย์และอนินทรีย์	186	80.5	45	19.5
ด้านการฝึกอบรมวิชาชีพ	175	75.8	56	24.2
ด้านการปราบศัตรูพืช	198	84.3	37	15.7
ด้านการตลาด	217	93.9	14	6.1
ด้านการถนอมอาหาร	231	100.0	0	0